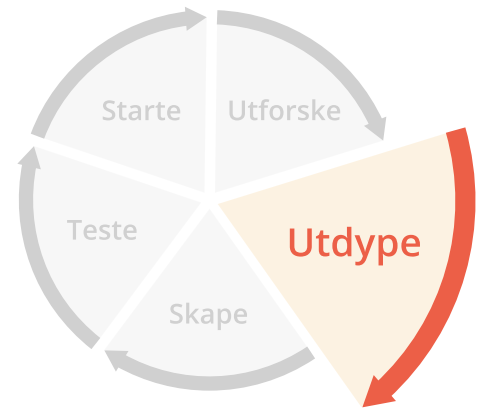

Utdype

I dette verkstedet går vi i dybden på utfordringene vi vil jobbe videre med fra forrige verksted. Hovedjobben i dette verkstedet er å jakte på så mange årsaker og virkninger som mulig, og deretter lage konkrete "Hvordan kan vi...?" spørsmål. Målet er å gjøre dem håndterlige, slik at de blir et godt utgangspunkt for å lage løsninger i neste fase.

Innhold i verkstedet

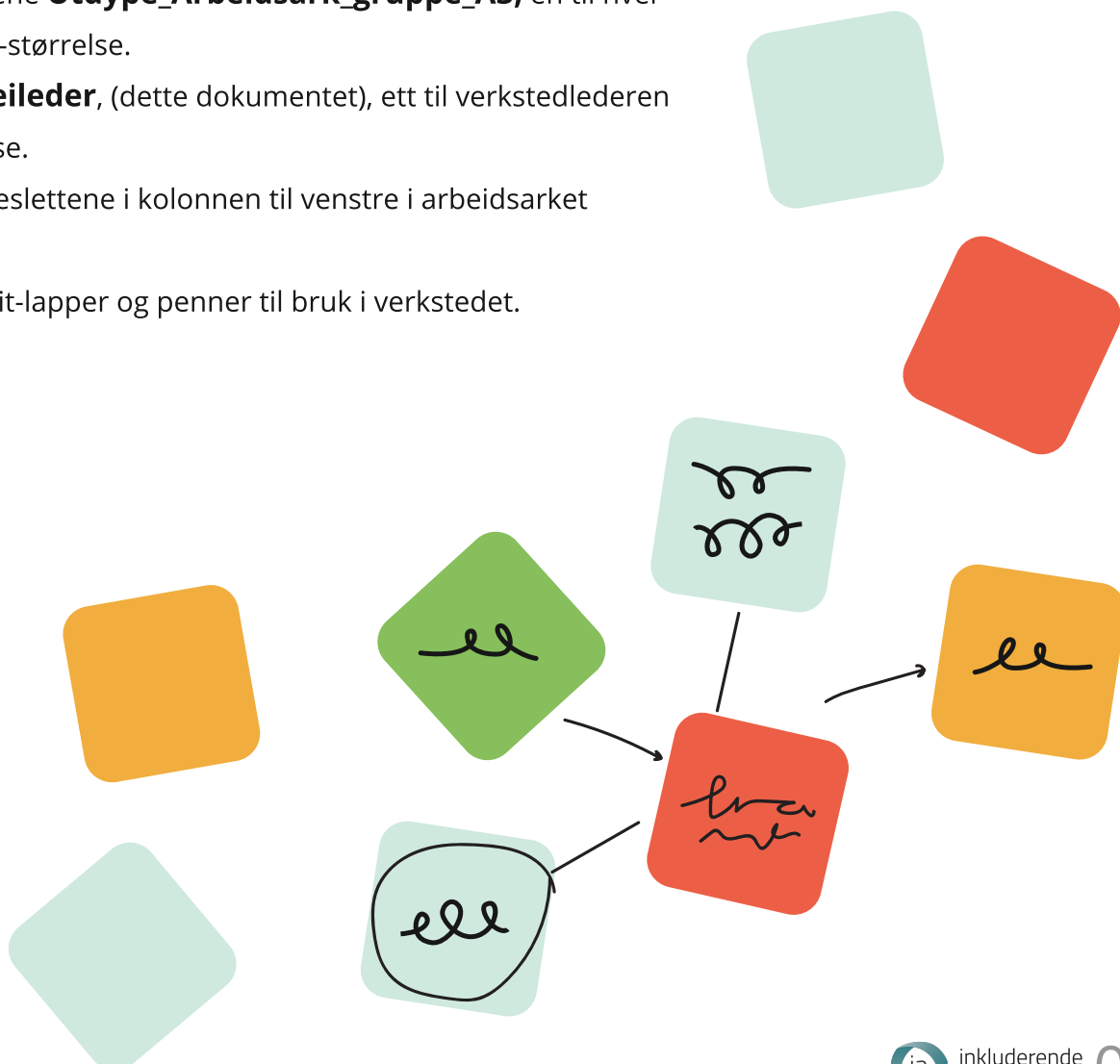
- Gå igjennom utfordringene som ble kartlagt i forrige verksted.
- Velge utfordringer å gå videre med.
- Utdype utfordringene ved å kartlegge årsaker og virkninger.
- Omformulere til Hvordan kan vi-spørsmål.
- Fortelle de andre gruppene om resultatet og ta det med videre til neste verksted.

Før verkstedet

HMS-gruppens oppgaver:

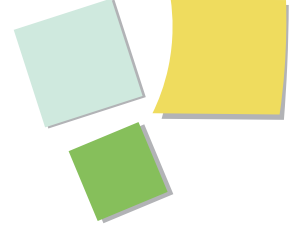
1. Finn frem arbeidsarket **Dette er utfordrende**, som ble fylt ut i forrige verksted, lag kopier til hver gruppe.
2. Send invitasjon til alle som skal delta i Utdype-verkstedet. Bruk gjerne teksten på toppen av forrige side. Informer også om hvor lang tid verkstedet vil ta.
3. Anslå hvor mange deltakere dere blir, og del inn i passende grupper med tre til fem personer i hver.
4. Avgjør hvem som skal lede verkstedet.
5. Skriv ut:
  - Arbeidsarkene **Utdype_Arbeidsark_A4**, én til hver deltaker i A4-størrelse.
  - Arbeidsarkene **Utdype_Arbeidsark_gruppe_A3**, én til hver gruppe i A3-størrelse.
  - **Utdype_veileder**, (dette dokumentet), ett til verkstedlederen i A4-størrelse.
6. Skriv inn klokkeslettene i kolonnen til venstre i arbeidsarket **I verkstedet**.
7. Finn frem postit-lapper og pinner til bruk i verkstedet.

Tips for å utdype godt

Skrive gode lapper

I verksteder skriver vi ofte korte setninger på post-itlapper. For at lappene skal kunne forstås av andre også etter møtet, må deltakerne skrive hele setninger, én på hver lapp. Ett eksempel: Å skrive “Kolleger gir skryt og fine tilbakemeldinger på jobben man gjør” fungerer bedre enn “God kommunikasjon”.

Prikkestemming

Denne øvelsen hjelper deltakere å effektivt ta avgjørelser i fellesskap. Hver deltaker får tre stemmer, og avgir dem ved å sette en prikk på lappene de mener er de viktigste å gå videre med. Det er lov å sette flere av prikkene sine på én lapp. Prikker kan lages med klistremerke, eller bare med en tusj. Lappen med flest prikker går videre. For å unngå påvirkning, er det lurt at alle stemmer samtidig, ikke etter hverandre.

Hvordan kan vi-spørsmål

I denne øvelsen omformulerer vi setningene på post-it-lappene til spørsmål som starter med “Hvordan kan vi...”. Dette åpner for en positiv og nysgjerrig tilnærming, og understreker at det er noe vi skal løse sammen, selv om vi kanskje ikke enda vet helt hvordan. I tillegg åpner det for at det er flere ulike måter å løse en utfordring. Husk også at en og samme utfordring gjerne kan få mer enn ett *Hvordan kan vi-spørsmål*.

I verkstedet 1 av 2 sider

Totalt 2 timer

Før verkstedet

Organiser bord og stoler gruppevis. Legg fram postit-lapper og penner.

5 min

Kl. _____

Oppstart

1. Fordel deltakerne i grupper, ønsk velkommen og fortell kort om hva Utdyp-verkstedet går ut på og hva som skal skje.

10 min

Kl. _____

Gå gjennom resultatene av forrige verksted

1. Vis frem arbeidsarkene **Dette er utfordrende** som ble laget i forrige verksted. Les opp de prioriterte utfordringene (lappene med flest stemmer).
2. Legg arbeidsarkene på bordene og gi deltakerne 2 minutter til å se over dem selv.

15 min

Kl. _____

Velge utfordringene å gå videre med

1. Gi hver gruppe ett eksemplar av arbeidsarket **Disse utfordringene vil vi jobbe med.**
2. Be alle skrive på en postit-lapp hvilken av de prioriterte utfordringene de vil gå videre med.
3. Be deltakerne fortelle resten av gruppen hva de har skrevet, og plassere sin lapp på arbeidsarket.
4. Be deltakerne stemme på hvilken lapp det er viktigst å gå videre med ved å sette en prikk ved den. Alle stemmer samtidig. Hver deltaker har tre prikker. Det er lov å sette flere prikker ved én lapp.

30 min

Kl. _____

Gjøre utfordringene konkrete

1. Del ut arbeidsarket **Utdypingsvifte**, ett til hver gruppe. Be gruppene skrive ned den utfordringen de har gitt flest prikker midt på arbeidsarket. Har flere lapper like mange prikker, må de velge én.
2. Be deltakerene tenke gjennom hva som fører til at utfordringen oppstår, og skrive ned så mange slike årsaker de klarer.
3. Be deltakerne tenke gjennom hvilke konsekvenser utfordringen gir hvis den ikke løses, og skrive ned så mange virkninger de klarer.

I verkstedet 2 av 2 sider

10 min

Kl. _____

30 min

Kl. _____

Ta en pause

Omformulere til spørsmål

1. Del ut arbeidsarket **Omformulere årsaker til spørsmål**, og **Omformulere virkninger til spørsmål**, ett av hver til hver gruppe.
2. **Omformulere årsaker til spørsmål** teipes fast på venstre side av arbeidsarket **Utdypingsvifte**, og **Omformulere virkninger til spørsmål** plasseres til høyre.
3. Be gruppene omformulere utfordringene til *Hvordan kan vi-spørsmål* og skrive dem på arkene. Unngå å slå sammen flere punkter til generelle setninger, skriv heller flere konkrete spørsmål.

10 min

Kl. _____

Dele med de andre gruppene

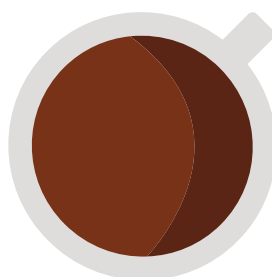
1. Be hver gruppe fortelle om hvilke *Hvordan kan vi-spørsmål* de har formulert. Sørg for at alle gruppene får dele like mye. Det er fint om de bygger videre på hverandres innspill og stiller hverandre spørsmål.

10 min

Kl. _____

Avslutte verkstedet og informere om veien videre

1. Oppsummer hva dere har gjort og kommet frem til i verkstedet og takk for innsatsen. Dere kan gjerne diskutere hvordan dere synes at verkstedet har gått.
2. Fortell om veien videre: I neste verksted, Skape, jobber deltakerne med å arbeide frem idéer til konkrete løsninger.
3. Samle inn arbeidsarkene **Utdypingsvifte** og arbeidsarkene med *Hvordan kan vi-spørsmålene* og ta vare på dem til neste verksted. Ta også bilde av arbeidsarkene som kopi i tilfelle de forsvinner før neste verksted.

Etter verkstedet

HMS-gruppens oppgaver:

1. Dokumentér ved å ta bilde av arbeidsarkene **Utdypingsvifte** sammen med arbeidsarkene med *Hvordan kan vi*-spørsmålene som ble fylt ut i verkstedet. Sørg for at lappene ikke ligger oppå hverandre og at det går an å lese skriften i bildet. Bildet kan dere bruke senere for å jobbe videre med momentene som ikke prioriteres i første omgang.
2. Informer personalet, for eksempel på en vegg i fellesrommet, eller i en epost. Få med hva som ble gjort i verkstedet, hva som skjer i neste fase, og omtrent når neste verksted vil bli gjennomført.
3. Vurder om det er nødvendig med ekstra aktiviteter for å involvere og få innspill fra medarbeidere som ikke fikk deltatt på verkstedet. De kan uansett være med neste gang uavhengig av om de har vært med på tidligere verksteder.
4. Sjekk dato for neste møte i fremdriftsplanen dere har laget, og forbered dere før neste verksted: Skape.

